N°. 3532. 1858.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD."

WOENSDAG 15 DECEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 December.

De algemeene beraadslagingen over de begrooting van Oorlog hebben gisteren eene meer bepaalde rigting aangenomen, of liever, die rigting is meer duidelijk gemaakt. Het probleem, dat de Kamer wil hebben opgelost, is dit: Men acht de uitgaven, die het thans aangenomen stelsel van defensie voorschrijft, te hoog voor onze financiëele krachten. Dat is gisteren op nieuw door den heer van Nispen betoogd. Men wil dus één meer gekoncentreerd stelsel van verdediging, hetwelk van zelf de uitgaven voor Oorlog zal verminderen. Ziedaar wat de heer Dommer gisteren op nieuw heeft aanbevolen. Over het algemeen genomen is door de beide sprekers gezegd wat in de bedoeling ligt van de groote meerderheid der Kamer. De vraag is nu of dat kan? De heer Delprat beweert, dat het niet mogelijk is daartoe te komen zonder schade te doen aan onze middelen van verdediging. Hij gaat af op het vertrouwen, dat hij stelt in het komité van defensie. Dan, de heer Dommer ontkent niet de bekwaamheid van de leden van dat komité; maar hij meent dat even bekwame legerhoofden eene andere meening zijn toegedaan. De heer van Hall betwist de stelling van den heer van Nispen, dat onze uitgaven voor oorlog onze financiëele krachten te boven gaan. Maar deze spreker heeft twee maten en twee gewigten. Bij de beraadslaging over onze hoofdstukken van Financiën hield hij eene redevoering om te waarschuwen, dat onze financiëele toestand niet al te gunstig is; hier, bij oorlog stelt hij dien toestand weer gunstig voor. Intusschen is het waar, dat wij, in vergelijking met vele andere volken van Europa, veel minder dan zij voor oorlog uitgeven; behalve nog dat wij als koloniale mogendheid, ons niet moeten gelijkstellen met andere mogendheden, die op het vasteland van onzen rang schijnen, maar bij gemis van koloniën dat werkelijk niet zijn. Ons leger hier moet de kern blijven van ons leger ginds; en daarom zal het altijd bij ons meer kosten, dan elders, waar men geen koloniën bezit.

De heer Sloet heeft gezegd, dat hij voor de begrooting zal stemmen, omdat hij deze begrooting toch in allen geval als kredietwet moet aannemen, en hij daarenboven het behoud van den minister wenscht, die eene wet belooft tot regeling van de leger-organizatie. De wettelijkheid en het nut dier organizatie van het leger bij de wet wordt overtuigend bepleit door den heer van Zuylen van Nyevelt; terwijl de heer Thorbecke daaraan toevoegt de opmerking, dat men *nolens volens* wel altijd op een vooraf vast gesteld cijfer zal moeten letten. De heer Storm is intusschen, van zijnen kant, na den vrede van Parijs gerust, dat er geen oorlog komen zal. Het is genoegelijk als men in die rust des vredes zich kan neervlijen. Wij zijn niet zoo bevoorregt. Er heerscht, naar onze overtuiging, eene al te groote gisting in de volken en rijken van Europa, dan dat men niet op eene plotselinge uitbarsting moet bedacht zijn en blijven. Waarom anders wapenen zich alle mogendheden? En kunnen wij ons op zulk een oogenblik ontwapenen? Maar gelukkig is daarvan ook geen spraak. Er is niemand in de Kamer, die niet wil, dat wij op eene krachtige verdediging zijn voorbereid. Het verschil loopt slechts op de wijze hoe daartoe op de voordeeligste manier te komen.

Er zijn in den loop der zitting van gisteren nog vele bijzonderheden besproken, die wij voorbij gaan. Wij vermelden nog slechts, dat de heer de Bieberstein op nieuw heeft aangetoond wat hij in voeding en verzorging der soldaten gebrekkigs heeft ondervonden toen hij in 't leger diende. De minister van Oorlog geeft daaraan veel toe, en toont aan dat hij reeds op verbetering is bedacht geweest, maar dat hij is terug gedeinsd voor de vermeerdering van uitgaven, die er uit voortvloeijen zal. Bij eene kleine verbetering van voeding en soldij zou 's jaarlijks eene verhooging van 2 ½ ton gouds op de begrooting aanbrengen. Daarbij zijn dan nog niet gerekend de kosten van de kasernering en de verbeteringen in de kazernen in te voeren. Als men dus al deze alles bij elkander neemt, dan weten wij niet hoe het mogelijk zijn zal, om de begrooting van oorlog tot 10 millioen terug te brengen. De tijd zal leeren, wat daarvan komen kan.

De questie der Vlaamsche taal is in België weder op het tapijt gekomen. Eenige leden van letterkundige genootschappen hadden zich met adressen tot de Kamer gewend, waarin verzocht werd, dat deze den minister van Binnenlandsche Zaken mogt uitnoodigen zijn bedoelingen te doen kennen omtrent de aan hem gerigte vertoogen ten gunste der Vlaamsche taal.

Dit gaf in de zitting van ll. Vrijdag aanleiding tot eenige woordenwisseling, waarbij het, om de belangen eener met onze zoo naauw verwante taal, wel der moeite waardig is eenige oogenblikken stil te staan.

In het Buitenland is vrij algemeen de dwaling verspreid, dat het Belgische volk geen andere moedertaal heeft dan het Fransch. Dit kan geen verwondering wekken. Het Vlaamsche element wordt zoodanig op den achtergrond geschoven, dat er aan gene zijde der Belgische grenzen weinig van blijkt. De dagbladen, de beraadslagingen in het Parlement, de officiëele stukken, alles wat in België gesproken en gedrukt wordt en de opmerkzaamheid der Buitenlanders trekken kan, is Fransch. En nu mogen al de naam en de geschriften van een beroemd Vlaamsch schrijver als Hendrik Conscience zich een weg gebaand hebben door gansch Europa, de algemeene denkwijze ziet de taal, waarin hij schreef, voor een *patois* aan, zooals ieder land er oplevert, gelijk bij voorbeeld bij ons het Friesch.

Evenwel is het Vlaamsch in het grootste gedeelte van België de ware, en het Fransch slechts een opgedrongen taal. De noodzakelijkheid, voortspruitende uit het Fransche karakter, dat het officiëele België heeft aangenomen, maakt dat vele burgers van jongs aan ten koste der moedertaal, hun geheele opvoeding in het Fransch ontvangen. Dit heeft ten gevolge, dat het aantal Fransche Belgen veel grooter is dan het zijn zou, indien niet de buitenlandsche taal, die in een klein gedeelte van het land de heerschende is, door de staatsgebruiken voor elkeen noodig was geworden.

De Vlamingen, die aan hun taal gehecht zijn, vinden het juk der vreemde taal, zooals men weet, zeer drukkend en zoeken alle gelegenheden om de regten van de hunne te verdedigen. Zij wenschen intusschen niet minder dan gelijkstelling hunner taal met de Fransche, een wensch die, al zij die misschien regtvaardig, in den tegenwoordigen toestand van België niet te verwezenlijken is. Daarenboven staan zij geheel alleen, want het Fransch sprekend gedeelte der Belgen, en meer nog het aantal Franschen, dat in België zoo talrijk is en er als redakteurs der voornaamste dagbladen en als staatsambtenaren zulk een gewigtigen invloed uitoefent, kant zich zijdelings of regtstreeks tegen het Vlaamsche verlangen aan.

Het komt ons intusschen voor, dat de regten der Vlaamsche taal met al te veel minachtig worden miskend. Het is toch een groote onbillijkheid dat zelfs in geheel Vlaamsche streken de vonnissen der regtbanken enkel in het Fransch worden gegeven, en de beraadslagingen mede in die taal worden gevoerd. En dat onder de Vlaamsche bevolkingen over dit feit en een aantal andere van gelijken aard groote ontevredenheid heerscht is natuurlijk. Wat dien wrevel nog moet vermeerderen is het bewustzijn dat, terwijl de Vlaamsche letterkunde bloeit en met lof bekende schrijvers en dichters oplevert, de Fransche letterkunde in België op zulk een lagen trap staat, dat zelfs de dagbladen genoodzaakt zijn het grootste gedeelte van het personeel hunner redaktiën uit Franschen zamen te stellen, ja dat de Regering tot het opstellen van stukken, welke kennis van taal en stijl vereischen, aan haar Belgiesch personeel niet genoeg heeft, maar genoodzaakt is Franschen te hulp te roepen, ten einde te voorkomen dat het buitenland met den *style franco-belge* der geboren Belgen den draak steke.

Inderdaad, Belgen die het Fransch, ofschoon zij het voor hun moedertaal uitgeven, goed spreken en schrijven zijn een groote zeldzaamheid; en nog weinige voorbeelden zijn er bekend van werken door Belgen in het Fransch geschreven, die, om hun letterkundige verdiensten, zelfs in België, eenige vermaardheid verwierven.

Als men dit hun in het oog houdt, zal men ligt vatten hoezeer het de voorstanders der Vlaamsche taal moet grieven en hoezeer hun wrevel tegen het opgedrongen Fransch grooter worden moet, wanneer sommige leden der Wetgevende Kamer een toon aanslaan, als ware het Vlaamsch niets meer dan een dialekt, in sommige uithoeken des lands gesproken. Het is waar, men geeft een voorwendsel op om de verkorting en officiëele verachting der volkstaal te kleuren.

»Ik geloof," zeide de afgevaardigde Dolez, in de zitting van den 10n, »dat wij slechts een aanbeveling aan de Regering te doen hebben, namelijk die van zich te onthouden van alles wat een reeds niet te groot land zou kunnen verdeelen.... Ik geloof dat in stede van zich als uitsluitend voorstander der Vlaamsche taal te doen kennen, men beter zou doen zich de woorden van den heer Delhoungue te herinneren, die zeide: wat Vlaanderen eigenlijk doen moest is het Fransch aanleeren, opdat een gedeelte onzer bevolking niet geïzoleerd blijve."

Een ander lid verklaarde zich »voorstander der verbreiding van de Fransche taal door de Belgische gewesten."

Er staat tegen deze meeningen evenwel het gevoelen van enkele andere leden, en onder anderen dat van den heer Dumortier over, die van oordeel zijn dat de verbreiding van het Vlaamsch even wenschelijk is als die van het Fransch. »Wij hebben," zeide de laatstgenoemde," ten onzent den sleutel van alle Noordelijke talen: het Vlaamsch, terwijl men met het Fransch slechts het Italiaansch en Spaansch kan leeren; welnu! wij zijn aan het Vlaamsch aanmoedigingen verschuldigd."

In het algemeen echter bestaat bij de sprekende en zwijgende leden in deze beraadslaging de zucht om het Fransch ten koste van het Vlaamsch te beschermen. Regtstreeks en zijdelings wordt door het geheele rijk die wensch in praktijk gebragt.

Er zijn meer landen in Europa, waar de bevolking verschillende talen spreekt. In Zwitserland treft men een Duitsch, een Fransch en een Italiaansch element aan. In Denemarken een Deensch en een Duitsch. In de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, om van kleine fraktiën niet te gewagen, een Engelsch en Duitsch. Maar nergens, behalve in België, hoort men openlijk en door officiëele personen de leer verkondigen, dat ten behoeve der nationale eenheid de taal van een groot deel des volks, die hier nog wel de taal der meerderheid is, moet worden onderdrukt. Twee talen te gelijk te beschermen, zeggen sommige hoogwijze heeren in het Belgiesch Parlement, zou tot tweespalt aanleiding geven, dus zal de groote helft der bevolking verstandig handelen met haar taal te verleeren, en zich die der andere helft eigen te maken.

Inderdaad, een zonderling argument. Alsof men de verdeeldheid ten opzigte der taal kon doen verwijnen door officiëel den schijn aan te nemen, als bestond er maar éene! Daarenboven, wanneer men werkelijk bevreesd is, dat er tweespalt uit de verschillende talen zou ontstaan, kan men het gevaar daarvoor niet beter verminderen dan door beide gelijkelijk op den naam en de regten van nationale taal aanspraak te geven. Een van beide stelselmatig op den achtergrond te houden, en zelfs in vele gevallen te handelen als ware die niet aanwezig, is juist het middel om wrevel op te wekken, en de verdeeldheid der spraak te doen overgaan in staatkundige verdeeldheid.

Men weet hoe een der redenen tot den opstand van 1830 gelegen was in het opdringen aan de gansche bevolking van de officiëele Hollandsche taal, met voorbijgaan der Fransche. De heer de Haerne, een der ontwerpers van het algemeen petitionnement tegen het verpligtend gebruik van het Hollandsch, heeft dit in herinnering gebragt; nogtans besloot de Kamer, de petitiën der Vlamingen eenvoudig naar den minister te verwijzen; hetgeen in België, zoowel als hier, een beleefde wijze is om zich van verzoeken af te maken, die men niet wil verhooren.

De Vlamingen, indien zij van hun kant op de staatkundige beteekenis van het bestaan en het strijden der beide talen in hun land wilden wijzen, zouden kunnen aanvoeren dat de Belgische nationaliteit een werkelijk gevaar loopt door de overheersching der vreemde taal. Bij het Fransch sprekende gedeelte der natie toch zijn alle sporen van nationaliteit verdwenen. De Belgen, die daartoe behooren, loopen slaafsch aan den leiband van het land, welks taal zij gebruiken. Zeden, gewoonten, onderwijs, alles heeft niet slechts een Franschen tint, maar is door en door Fransch. De aanzienlijken hebben hun opvoeding meest allen te Parijs ontvangen, en de anderen meestal van Fransche meesters en altijd uit Fransche boeken. En nu moge de staatkunde een grens getrokken hebben tusschen Frankrijk en België, de Fransche denkbeelden zijn in het laatste land even populair als in het eerste. Fransche dagbladschrijvers, die zich in Brussel en andere groote steden hebben gevestigd, leeren den Belgen hoedanig zij zich in staatkundige vraagstukken te gedragen hebben, en hun lessen worden in den regel getrouw opgevolgd. Zelfs het orakel der Regering, de Belgische *Moniteur*, heeft een Franschman noodig om, in Franschen vorm, de officiëele meening aan het Belgische volk te verkondigen. De Fransche uitgewekenen worden in België met opene armen ontvangen, en de verschillende *cercles* rekenen het zich tot een eer als zij er als sprekers willen optreden om, onder voorwendsel van letterkunde, de beginselen te verkondigen, volgens welke de Fransche socialisten de wereld willen hervormen.

Dit alles draagt er niet weinig toe bij om den wrevel der Vlamingen te vermeerderen. Zij gevoelen dat niet een sterker Belgische stam hen overheerscht, maar dat het eigenlijk een buitenlandsch element is, dat in hun land den toon geeft, hen met minachting beschouwt, en over hen den meester speelt.

En nu moge uiterst zelden en ter loops in de Wetgevende Vergadering dit vraagpunt ter sprake komen, nu mogen de Fransche bladen uit Brussel, welke ons de nieuwsberigten uit België brengen, het niet der moeite waard achten, in hun hoofdartikelen bij de woordenwisselingen der afgevaardigden over het *idiome flamand* stil te staan, het is niet te min waar, dat de zaak van hoog belang is, in een groot gedeelte van België als zoodanig wordt beschouwd, en dat vroeg of laat het vraagstuk der Vlaamsche taal door den loop der gebeurtenissen, geroepen kan worden in de staatkundige geschiedenis van België een gewigtige rol te spelen.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren is ingekomen een voorstel van de heeren Cost Jordens en de Vos van Steenwijk, strekkende om artikel 9 van het reglement van orde van de Eerste Kamer aldus te wijzigen, dat de Kamer voortaan zelve hare huishoudelijke begrooting zal vaststellen.

Bij het onderzoek in de afdeelingen der Tweede Kamer van het wetsontwerp tot regeling van de afschaffing der slavernij in N. O.-Indië, heeft men zijne bevreemding te kennen gegeven, dat het goevernement zoo weinig in staat is, iets te leveren wat naar eene volledige statistiek der slavenbevolking in N. Indië zweemt. Men merkte daarbij op, dat, indien omtrent andere takken van beheer in N. Indië dezelfde zorgeloosheid heerscht, als met opzigt tot deze schijnt te bestaan, dat bestuur zeer weinig op de hoogte der zaak moet zijn en dien ten gevolge niet zelden in gevaar moet komen van mis te tasten. De opgegeven cijfers, aan welker juistheid de Regering trouwens slechts weinig geloof slaat, gaven stof tot menige aanmerking. Verder werd er op gewezen, dat de Memorie van Toelichting omtrent het karakter der slavernij in de gewesten, waar deze wordt opgeheven, zeer weinig licht geeft. Wijders werd herinnerd, dat bij de behandeling van art. 115 van het regeringsreglement het stelsel der dadelijke vrijverklaring der slaven in Nederl. Indië gevallen is, en de wetgever een ander stelsel, om de vooraf voorbereidende maatregelen te nemen en de afschaffing geleidelijk en trapsgewijze tot stand te brengen heeft aangenomen. Maar nu heeft men in Indië zoo gehandeld als of de beslissing in eenen tegenovergestelden zin ware uitgevallen, en wil men thans zonder voorbereiding en niet trapsgewijze vrij verklaren, terwijl men daarbij vergeet, dat, indien de wetgever zoo iets bedoeld had, reeds in 1854 al de slaven in N. I. door hem vrij verklaard zouden zijn, en zij thans tot op het eind van 1859 van het genot hunner vrijheid zullen verstoken blijven. Echter kan thans aan eene *trapsgewijze* vrijlating niet meer worden gedacht en zal men zijns ondanks in strijd met den wil des wetgevers van 1854 moeten handelen.

De vraag, of dat onderwerp wel bij de wet moet geregeld worden, werd door verscheidene leden ontkennend, door anderen bevestigend beantwoord. Doch aangenomen, dat de afschaffing bij de wet moet worden geregeld, werd het tegenwoordig wetsontwerp algemeen hoogst onvolledig geacht, wijl de wet zich tot het minst bezwarend deel der taak beperkt en wat moeijelijker is, de regeling wat Banda betreft, ter zijde laat.

Van het beginsel, waarvan de Regering is uitgegaan bij het bepalen van den maatstaf der vergoeding aan de eigenaren, heeft men zich geen helder denkbeeld kunnen vormen. Men merkte op, dat, waar geen koop of verkoop meer plaats heeft, of altans tot de zeldzame uitzonderingen behoort, geene ruilwaarde meer bestaat of deze een afgetrokken, onbestemd begrip is geworden. Daarenboven schijnt er verschil tusschen de artt. 3 en 4 van het ontwerp te bestaan. Eindelijk gaf de vraag, hoever zich de slavenemancipatie in Nederl. Indië zal uitstrekken tot gedachtenwisseling aanleiding en verzocht men omtrent dit gewigtig punt nadere opheldering van de Regering.

Er zijn van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken te Amsterdam, Arnhem, Dordrecht, Kampen, Nijmegen, Rotterdam en Tiel exemplaren verzonden van het statistiesch jaarlijksch verslag over 1857, uitgegeven door de centrale kommissie voor de Rhijnvaart te Mentz.

Ten einde in de behoefte van het openbaar onderwijs, op buurtscholen, te voorzien aan welke eene geringe bezoldiging verbonden is, doen zich gevallen voor dat gepensioneerde onderwijzers van andere plaatsen de waarneming van het onderwijs op zich nemen. Dit is het geval met de school in de buurtschap Wapse, gemeente Diever, provincie Drenthe en aan den Kruisweg gemeente Blijswijk. Het is te voorzien dat dit voorbeeld op anderen plaatsen zal gevolgd worden alwaar behoefte bestaat aan onderwijzers. *(H.)*

Voor eenige dagen is door H. van Geuns en Zonen, vleeschhouwers te Leens en Westernieland, van J. Dijkveld Stol, landbouwer te Eenrum, een extra zware en vette os gekocht, voor de som van *f* 925. Naar het oordeel van bevoegde deskundigen, zou deze os een gewigt hebben van 2400 oude ponden, en in zwaarte of vetheid waarschijnlijk in Nederland nooit zijne weêrga hebben gehad. Dijkveld Stol heeft hem in 1854 op 2½jarigen leeftijd aangekocht van K. Balk, landbouwer te Oostem (Garnwerd), voor *f* 235, en daarna 4 jaren gemest, zoodat deze ware vleesch- of liever vetklomp thans 6½ jaar oud is. *(G. C.)*

De *Delftsche Courant* meldt het volgende:

Binnen weinige dagen zal in het licht verschijnen een memorie over de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, opgemaakt op last der hooge regering door den raad van den waterstaat.

Meermalen hebben, zoowel het bestuur als ingelanden van Delfland, hunne ongerustheid te kennen gegeven, over de voorgenomen beteugeling van het Scheur, dat men vreesde door eene geheele afsluiting gevolgd te zien, en ongetwijfeld zou daardoor de uitwatering van Delfland gevaar loopen benadeeld te worden.

Volgens het ontwerp in de memorie ontwikkeld, zou niet alleen het Scheur niet afgedamd of beteugeld, maar ingerigt worden voor groot scheepsvaarwater, en aan de rivier de Maas een nieuwen mond gegeven worden, beneorden den tegenwoordigen, door het doorgraven van de zandvlakte op den hoek van Holland. Rotterdam zal zich daardoor langs den kortsten weg eene geschikte gemeenschap voor groote koopvaardijschepen zien geopend.

CREDIET-VEREENIGING. — *Maandelijksche Balans, opgemaakt* 30 *Sept.* 1858. 950 leden, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van *f* 4,766,705.

Credit.

In Portefeuille	*f* 583,890.13	
Diverse debiteuren	„ 266,407.92½	
Cassa	„ 21,912.91	
		f 872,210.96½

Debet.

Gedane stortingen	*f* 476,670.50	
Diverse crediteuren	„ 30,119.17½	
Déposito rekening	„ 281,429.81½	
Reserve-Fonds	„ 20,921.63½	
Balans	„ 63,069.84	
		„ 872,210.96½

In disconto genomen	*f* 1,124,273.60½
„ „ gegeven	„ 1,130,767.70

De Voorzitter van Commissarissen,
J. HEEMSKERK, Az.

De Directie
BüCHLER.
BERG.

Bij koninklijk besluit van 9 December 1858, n°. 92, is het kantoor der direkte belastingen en accijnsen te Vleuten c. a. ingetrokken en vereenigd met dat van Kockengen c. a. op den voet van één kantoor, onder voortdurend beheer van den ontvanger J. R. Seilberger, aldaar.

Z. M. heeft benoemd: tot not. binnen het arr. 's Hertogenbosch, ter standplaats Veghel, jhr. L. R. L. J. de Kuyper; en ter standplaats Erp, A. Meijer.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Maandag, 13 *December.*

In deze zitting is medegedeeld dat benoemd zijn:

tot voorzitters der afdeelingen, de heeren: Cost Jordens, Bosch van Drakestein, Blankenheym en van Nispen van Sevenaer en

tot onder-voorzitters, de heeren: van Dam van Isselt, der Oudermeulen, Insinger en van Wessem.

De Kommissiën van Rapporteurs voor de wetsontwerpen: tot inkoop en amortizatie van rentegevende nationale schuld;

tot regeling van het fonds voortspruitende uit kooppr[illegible] van domeinen over 1858,

tot wijziging der hoofdstukken II, IV en IX *B* der Staatsbegrooting voor 1857;

tot vaststelling van de begrooting wegens den arbeid [illegible] gevangenen voor 1859;

tot goedkeuring eener dading omtrent gronden in het [illegible] malig kanaal van Welzingen;

tot vaststelling van maatregelen tot ontruiming van het eiland Schokland;

tot bekrachtiging van provinciale belastingen;

die tot naturalizatie van E. Gomperts en eenige anderen, hebben daaromtrent hare verslagen uitgebragt, zullende de beraadslagingen over die wetsontwerpen [illegible] worden aanstaanden Woensdag en Donderdag, alsmede over een voorstel tot wijziging van art. 9 van het Reglement van Orde der Kamer.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag 13 *December.*

In deze zitting zijn de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1859 (*Departement van Oorlog*) voortgezet.

De onderwerpen, ll. Zaturdag ter tafel gebragt, werden nu behandeld, hebbende bij deze gelegenheid het woord gevoerd de heeren Sloet tot Oldhuis, van Nispen van Sevenaer, Dommer van Poldersveldt, Godefroi, Mackay, van Zuylen van Nyevelt, Elout van Soeterwoude, Storm, Delprat, Dirks, Thorbecke en van Hall.

De minister van Oorlog heeft in eene uitvoerige rede antwoord op de aanmerkingen door de onderscheidene sprekers gemaakt. Hij trad daarbij in beschouwingen over de betigting op zich zelve, de inrigting en het eindcijfer daarvan, de geheimhouding aan de Vergadering opgelegd omtrent de mededeelingen in komité-generaal gegeven ten aanzien van het verdedigingswezen van ons land, voorts over den toestand van het leger in het algemeen, de verhouding van het leger hier te lande en dat der koloniën; het Limburgsche Bondskontingent, de organizatie der onderscheidene wapenkorpsen bij de armee, in verband met die der militie en schutterijen; eindelijk over de gebreken bij het leger, de voeding, de soldij, de kazernering, het onderhoud der kazernen door de gemeenten, en ten laatste over de inkwartiering en de bepalingen omtrent doortrekkende troepen.

Nadat de Minister van Oorlog het woord gevoerd had, namen nog deel aan de beraadslaging de Ministers van Financiën en van Buitenlandsche Zaken, alsmede de heeren van Nispen van Sevenaer, de Bieberstein, Storm van 's Gravensande, Godefroi, Elout van Soeterwoude en van Hall, waarna de algemeene beraadslagingen gesloten werden verklaard.

De behandeling der artikelen zal morgen aanvangen, zijnde een voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis tot het houden eener avond-zitting met 29 tegen 12 stemmen verworpen.

ALMKERK, 11 Dec. Het gaat deze gemeente genoeg als te Polsbroek; de kerkeraad alhier heeft reeds dertien beroepen uitgebragt, en telkens zonder goed gevolg. Met het laatste beroep dacht men dat men geslaagd was een predikant te krijgen, daar Ds. D. [illegible]sen, predikant te Molenaarsgraaf, het beroep aangenomen had, maar een paar dagen later schreef Z.Eerw. dat hij voor het aangenomen beroep bedankte. *(H. & Eff.)*

STEENWIJK, 12 Dec. Eene echt heidensche daad, zoo als ons zelfs in de reisbeschrijvingen van Cook, Ellis en Stuart, niet eens van de bewoners der Zuidzee-eilanden wordt verhaald, gebeurde deze week te [illegible] een kerkdorp in de gemeente Westellingwerf, provincie Friesland. De leeraar dier gemeente, ds. D, een algemeen geacht geestelijke, was overleden. Op den dag der ter aarde bestelling verzamelde zich tegen den avond voor de woning des overledenen eene schaar bedelaars ten getalle van ruim 500, van romdom zamengestroomd, ten einde eene bij die gelegenheden gebruikelijke gift te ontvangen. Met het bekomene echter niet tevreden, ontstond er gemor en sloeg de hoop tot balddadigheid over, welke zoo ver gedreven werd, dat men het waagde de gewijde rustplaats der dooden op eene gruwzame wijze te beschimpen. De bende begaf zich nl. en koppels naar het kerkhof, begon onder het aanheffen van allerlei gemeene en zedelooze liedjes op en om het graf des overledenen te dansen, en verklaarde zoolang te zullen blijven zingen en dansen, totdat hij weder uit het graf kwam. Over de oorzaken eener zoo verregaande verdering, zullen wij ten deze niet uitweiden, alleen zullen wij er nog bijvoegen, dat de justitie zich de zaak heeft aangetrokken, en bereids eenige der meest schuldigen zijn gearresteerd. *(Amst. C.)*

OOSTERHOUT, 13 Dec. Door de zachte weersgesteldheid, welke thans heerscht, is de handel in [illegible] Oosterhout en omstreken zeer levendig en zijn de prijzen gedurende de laatste veertien dagen aanmerkelijk [illegible] uitgegaan. De kalfdragende koeijen worden veelal door Belgische kooplieden tegen goede prijzen opgekocht

gelden thans van ƒ150 tot 200. Tengevolge van de duurte van het hooi voeden de bouwlieden, vooral in de heidestreken, hun vee met aardappelen, welke tegen ƒ1.10 à 1.20 uit Holland en Zeeland worden aangevoerd. De hooiprijzen zijn in deze streken ƒ62 à 64 de 1000 Ned. ponden.

LUXEMBURG, 10 Dec. Gisteren hield de Kamer een geheime zitting betreffende het konkordaat. Naar men zegt, wil de Pauselijke Stoel, vooraf zekerheid hebben, dat een eenmaal gesloten traktaat niet later door de Vertegenwoordiging verworpen zal worden. De Kamer zal alvorens deze zaak te beslissen, hare officieuze meening te kennen geven. Door de Vertegenwoordiging is nog geen besluit genomen, maar men zal vooreerst in de sektiën daarover raadplegen. Volgens de verklaring van den minister van Staat, was het hoofddoel van het verdrag Luxemburg tot een Bisdom te maken. De hierdoor ontstane vermeerdering op het budget zou 20,000 franken jaarlijks bedragen. Er bestaat in Luxemburg, zoodat als bekend is, een seminarie, bereids in den tijd van Bisschop Laurent is opgerigt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 December. De zaak tusschen Spanje en Marokko schijnt tot grootere verwikkelingen aanleiding te zullen geven, dan men aanvankelijk dacht. De magt van den Keizer van Marokko is sinds lang bij de noordelijke stammen miskend en in weinig aanzien, zoodat de Keizer de voldoening niet kan geven, welke het Spaansche kabinets eischt, weshalve Spanje tot oorlogsmaatregelen zijn toevlugt zal nemen. Uit Tanger ontvangen brieven melden, dat noch de verschijning van den Spaanschen admiraal met zijn smaldeel, noch de tusschenkomst van Engelsche zijde de Marokkanen er toe genoopt heeft de bestaande bezwaren uit den weg te ruimen. Het Spaansche smaldeel is intusschen, in afwachting van 's Keizers antwoord uit Fez naar Algesiras gestevend.

— Een Parijsch weekblad, *l'Isthme de Suez*, bevat een schrijven van den heer de Lesseps van den 9n December, waarin het volgende voorkomt.

„In Frankrijk heeft de inschrijving voor de onderneming der kanalizatie van Suez mijne verwachting overtroffen; zij heeft er, zonder tusschenkomst van iemand, ondersteuning gevonden bij het publiek, hetwelk eigenlijk de rijkste van alle kapitalisten is; en zij is hier te lande, tot een bedrag van 220,000 aandeelen geklommen. Het bedrag der inschrijvingen van andere landen, zoo ver het nu reeds bekend is, daarbij voegende, bevindt men dat het geheele kapitaal der Maatschappij reeds bijeen gebragt is.

Het aantal personen, die in Frankrijk ingeschreven hebben voor de doorgraving der landengte van Suez, bedraagt meer dan 21,000, gezamenlijk voor een kapitaal van fr. 110,000,000. Daar elk aandeel fr. 500 groot is, volgt hieruit, dat elke inschrijver gemiddeld voor nagenoeg vijf aandeelen heeft ingeteekend.

— Er heerscht op dit oogenblik een groote bedrijvigheid op den spoorweg van Orleans, zoodat de Maatschappij verpligt is geweest af te kondigen, dat de goederen, en vooral de wijn binnen acht en veertig uren moeten weggeruimd zijn, als men geen kosten van bewaring wil betalen. Tusschen Lyon en Marseille heerscht dezelfde drukte.

— Uit Spanje wordt geschreven, dat de rijke loodmijnen van Linares ingestort zijn en meer dan 70 mijnwerkers daarbij het leven hebben verloren. Men schrijft die instorting toe aan de vele regenbuijen in de laatste dagen.

— Ten gevolge der aanmatigingen, waaraan de Kaïmakans in Moldau-Wallachye zich overgaven, zijn er, zoo als bekend is, door de vertegenwoordigers der mogendheden te Konstantinopel verscheidene vergaderingen gehouden. Nu zoude er na langdurige beraadslaging besloten zijn 1o, dat men niet zou terugkomen op gepleegde ongeregeldheden, ten einde de onaangenaamheden te vermijden, welke uit de vernietiging of verbetering van gedane zaken konden ontstaan, 2o. dat, hoewel het gedrag der Kaïmakans streng gispende, men zich enkel zou bepalen bij het verbeteren wat tot het ministerie van Binnenl. Zaken in Moldavie behoort, en den heer Catardji wederom in zijn ambt van Kaïmakan herstellen.

— Het gerucht, als zou de Keizer van Japan overleden zijn, wordt gelogenstraft; zijn broeder, kommandant-generaal van het leger te land en ter zee is overleden.

— Volgens uit Djedda ontvangen berigten zou de Fransche kommissaris, de heer Sabatier, ten gevolge van het ingestelde onderzoek overtuigd zijnde geworden, dat de hoofdaanleider van de daar gepleegde moorden de goeverneur-zelf, Namick-pacha was, wiens gedrag overigens steeds zeer verdacht is voorgekomen, met den kapitein van het Engelsche fregat, den heer Pullen en begeleid van Fransche en Engelsche matrozen Namick-pacha in het goevernementsgebouw in hechtenis genomen, en hem zonder eenigen tegenstand van zijnentwege aan boord van het Fransche schip hebben gevoerd, waar hij in afwachting van instruktiën van wege het Turksche goevernement gevangen wordt gehouden. Men wacht nadere berigten nopens deze gebeurtenis, die nog bevestiging verdient.

— Onlangs heeft er eene zeldzaamheid te Konstantinopel plaats gehad, namelijk de minister van het Openbaar Onderwijs, den last hebbende ontvangen van des Sultans goevernement om de scholen der hoofdstad te inspekteeren, is ook op verzoek der direkteuren van het kollegie van Bebek, 'twelk aan de Lazaristen behoort, daar verschenen.

Overigens verneemt men, dat in al de provinciën van het Turksche rijk de Katholieke scholen in bloeijenden staat zijn. Door de Turksche overheden beschermd, zijn zij ook bij de bevolkingen in aanzien en dit hebben de scholen vooral te danken aan de Katholieken, die in het Oosten vreemd blijven aan alle kabalen en oproerigheden en zich onderscheiden door hunne ordeliefde, hun geregeld gedrag en door het voorbeeld dat zij aan allen geven.

De Katholieke gestichten van allerlei aard, zoowel die der liefdezusters als die tot het onderwijs zijn bestemd, worden niet alleen in Turkije, maar ook in Egypte, Perzië en de Indiën door de bevolkingen geëerbiedigd, daar deze alle oogenblikken in de gelegenheid zijn de vroomheid, liefdadigheid en onbaatzuchtigheid der leden dier gestichten op te merken.

ENGELAND.

LONDEN, 13 December. De geruchten te Parijs verspreid over de voorloopige besluiten, genomen door de kommissie, belast met het onderzoek der werving van negers voor de Fransche koloniën, geeft den *Morning-Herald* aanleiding te verklaren, dat het kabinet der Tuileriën deswege nog tot geen besluit is gekomen en de kommissie hare meening nog niet geuit heeft. Om nu de bestaande bezwaren zooveel mogelijk op te heffen heeft het goevernement een zijner beambten de zending opgedragen om te Parijs met lord Cowley een plan te ontwerpen ten einde de werving van koelies te vergemakkelijken.

— Weder is een gezelschap van vijftien personen die tot de *Ribaud-Society* behooren, te Belfast aangehouden en in hechtenis gesteld.

— Het artikel van den *Times* over den heer de Montalembert, waarvan gisteren reeds met een paar woorden is gewaagd, luidt aldus:

„Wij hebben den heer de Montalembert gesteund en hem onze goedkeuring geschonken. Wij hebben volkomen bewezen, dat onze raadgevingen te dezer zake ons waren ingegeven door een welwillend denkbeeld ten aanzien van een heer de Montalembert en uit gehechtheid aan de zaak, welke hij voorstaat. Wij doen een beroep op onze bekende vriendschap voor hem om ons met kracht te verheffen tegen het besluit, 'twelk men zegt dat hij genomen heeft om op zijn regt aan te dringen, 's Keizers gratie te weigeren en te apelleeren: deze volharding in eene opgewondenheid, welke geen ernstige oorzaak heeft, is een gebrek aan doorzigt en staatkunde."

De *Times*, dat denkbeeld ontwikkelende, voegt er aan toe, dat wanneer de heer de Montalembert in dat gedrag volhardt, men zal beginnen te vermoeden dat hij in zijn proces slechts eigen roem heeft gezocht, en zijne handelwijze veeleer bestuurd wordt door eene ziekelijke geprikkelde ijdelheid dan door een ware en volhardende liefde voor de vrijheid. Wordt het vonnis, waartegen men in appèl is gekomen, door het hof bekrachtigd, dan zal de schrijver van *Un debat sur l'Inde* naar de gevangenis gaan en voor Frankrijk, vooral voor Engeland bespottelijk schijnen, voor welken laatsten „de vrijheid geen heilige is, die in boetvaardigheid leeft." Wordt integendeel het appèl niet ontvankelijk verklaard, uithoofde het regt van gratie alle regtspleging vernietigt, dan zal de heer de Montalembert doorgaan voor een kandidaat, die uit het politiek martelaarschap is verwezen, en zijn toestand zal niet minder valsch zijn dan in de eerste veronderstelling.

— Op dit oogenblik is Lola Montès te Dublin, waar zij jl. Woensdag een voorlezing heeft gedaan. De zaal, die 1600 personen kan bevatten, was eivol. Het onderwerp was „eene studie over Amerika en zijne bevolking." Lola Montes ontwikkelde hoofdzakelijk hare eigene zienswijze ten aanzien van den maatschappelijken toestand der inlandsche stammen en trachtte door voorbeelden en feiten het in Amerika bestaande onderscheid tusschen de maatschappelijke en politieke gelijkheid aanschouwelijk te maken. Zij heeft veel toeloop erlangd.

— Een Engelsch blad verhaalt het volgende:

„Een luitenant, die in een klein kasteel bevel voerde, ontdekte dat de officieele voorraad beschuit sterk verminderde. Hij vroeg een muizenval aan, maar ontving ten antwoord, dat de militaire administratie niet geregtigd was voor zulke uitgaven gelden toe te staan. Hij petitionneerde ten tweede male en toen zond men hem een kat. Dit dier deed tegenover de muizen haar pligt, maar verlangde toch nu en dan ook andere spijzen. Daardoor wendde de luitenant zich, bewogen, en deed bij het ministerie van oorlog een aanvraag om fourragie voor de kat, doch ontving een afwijzende beschikking op grond dat als er werkelijk zooveel muizen in het fort waren als de luitenant beweerde, de kat geen gebrek aan voeder hebben kon. De luitenant liet zich echter niet uit het veld slaan. Hij schreef in een repliek, dat zijn kat geen water wilde aanroeren, en toch geen muizen *drinken* kon. Daartegen was niets aan te voeren. Het ministerie stond voor de kat in Harer Majesteits fort N een penny melkgeld per dag toe, en van toen af betaalde de Staat jaarlijks ongeveer anderhalf pond melkgeld, wijl de militaire administratie zich niet bevoegd achtte een muizenval voor 6 pence aan te koopen.

— Uit China behelzen de laatste tijdingen, dat verscheidene Amerikaansche kooplieden aanzienlijke ladingen suiker naar Nikolajew en naar den Amur gezonden hebben, 'tgeen op de jaarmarkt te Newgorod een verrassende uitwerking maakte en de prijzen van dat artikel 30 % deed dalen. De Amerikanen zijn voornemens dien handel tot de Chineesche grensprovinciën Mongolie en Zuid-Siberie uittebreiden.

DUITSCHLAND.

WEENEN 12 Dec. Men leest in de *Frankf. Postz.*:

„Er worden nopens den inhoud en de gevolgen van het konkordaat al zeer wonderlijke dingen verspreid. De redakteur der *Presse* heeft op dit oogenblik den redakteur van de *Kirchen Zeitung* in regten betrokken, daar hij had gedrukt dat het eerste blad van logen en bedrog leefde. Nu is die zaak op zich-zelve van weinige beteekenis, maar men leest in sommige Duitsche bladen dat de zaak wel degelijk van belang is in zooverre zij de handeling betreft van het burgerlijk geregt tegen een priester, die, (de redakteur der *Kirchen Zeitung* is een geestelijke) volgens het konkordaat door den arm van het wereldsch geregt niet bereikbaar zou zijn. Maar er bestaat in Oostenrijk geen geestelijke die boven de wet verheven is of buiten de staatswetten is gesloten. De burgerlijke regtbanken zijn in alle gevallen kompetent, wanneer een burgerlijke wet wordt overtreden, onverschillig of de overtreder ja dan neen een geestelijke is. Dit is dan ook hier het geval. De gewone burgerlijke regtbank zal de zaak onderzoeken, maar alvorens vonnis te vellen, de processtukken aan de geestelijke overheid mededeelen; en dan, na de aanmerkingen dier overheid volgens vrijen wil te hebben beoordeeld, naar bevind van zaken vonnissen of vrijspreken. Het konkordaat kan in zulke gevallen slechts in zoo verre worden toegepast, dat ingeval van gevangenisstraf, deze in een bijzondere, daartoe door de geestelijke overheid aangewezene plaats worde ondergaan, doch bij gemis daarvan, in een afgezonderd vertrek der staatsgevangenis."

— De *Wiener Post* behelsde het volgende, bijna op hetzelfde oogenblik dat ook de *Ost. Deutsche Post* Frankrijk allerlei beschuldigingen naar het hoofd wierp:

„Frankrijks buitenlandsche politiek is hoofdzakelijk uittartend, want Engeland, Turkije, Oostenrijk en Portugal zijn beurtelings aan zijne aanvallen blootgesteld geweest. Kan die toestand van duur zijn? Onzes inziens is dat niet mogelijk en het Fransche goevernement zou verstandig doen zich te herinneren dat Europa's geduld ten einde is."

Het artikel in den *Moniteur* van voor eenige dagen is zeker niet nutteloos geweest om een op dien toon gevoerde polemiek te matigen, want sedert laten de Parijsche bladen Oostenrijk in rust en de Oostenrijksche bladen schijnen overigens zeer tevreden. Dit blijkt althans uit een artikel in den *Ost. Deutsche Post* welke die verandering in den toestand toeschrijft eenerzijds aan Keizer Napoleons wijsheid en anderzijds aan Oostenrijksch houding, die men krachtiger dan men vermoed had.

— Uit St. Petersburg schrijft men, dat men dagelijks de terugkomst is wachtende van den admiraal Puntiatine, die met China een traktaat gesloten heeft. Hij zal in het paleis van den Grootvorst Konstantijn zijn intrek nemen. Zoodra men door den telegraaf van zijne komst verwittigd is, zullen al de admiraals, en zeeofficieren van allen rang, ook die te Kroonstadt zijn, de beambten aan het ministerie van Marine, deputatiën van het aardrijkskundig genootschap, der Amerikaansche handelsmaatschappij, van het gild der kooplieden enz. zich in gala-kleeding in het paleis vereenigen om den graaf te verwelkomen en geluk te wenschen met de goede uitkomst der onderhandelingen, die hem waren opgedragen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 14 December.

OVERLEDEN (8 Dec.): A. J. Romeinders, wed. W. Mulder, 57 j. - S. H. Ross, wed. H. F. Snijdewint, 70 j. - M. Hesta, 25 j. — (9 Dec.): J. Commelin, 79 j. - A. C. Heyne, 35 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		13 DEC. 4½ u.	a		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.				
Nederl. Bank	4 ″		″		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64 5/16	″	64½	64 7/16
Dito Dito	3 ″	75⅞	″	75 15/16	
Dito Dito	4 ″	98¼	″	98 5/16	98¼
Amortis. Syndik.	3½ ″	92⅝	″		
Aand. Handel-Maatsch.	″	141⅞	″	142	
Oost-Ind. Leening	4 ″	98	″	98 1/16	
Aand. Holl. Spoorweg.			″		
Leening idem	4½ pCt.		″		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″		″		
Maatschappij van Weld.	4 ″		″		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ ″		″		
Dito bij *Rothschild*	2½ ″	53⅜	″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″		″		
Spanje, Obligatiën	1½ ″	30 7/16	″		
Dito	3 ″	46	″	46⅛	
Dito Binnenl.	3 ″	42 5/16	″	42 7/16	42⅜
Amortisable Schuld		10 7/16	″		
Bewijzen Coupon		6 3/16	″		
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*		87	″	87½	
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	47¼	″	47 7/16	47¼
Dito 1856	3 ″	45 13/16	″	45 15/16	45 13/16
Dito Uitgestelde			″		
Rusl. Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	106⅜	″		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	104	″		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	91 15/16	″		
Dito bij idem 1840	4 ″	86½	″		
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	86 7/16	″	86½	
Dito Nieuwe	4 ″		″		
Dito 5de Serie	5 ″	98¼	″		
Dito 1855 6de Serie	5 ″	102½	″	102⅝	
Dito adm. te Hamburg	5 ″	99	″		
Dito dito te Londen	5 ″		″		
Dito dito dito	4½ ″	99 1/16	″		
Inschrijving in Assignat.	6 ″	66½	″		
Certifikaten van dito	6 ″	66¾	″		
Spoorweg-Aktien	5 ″	80¼	″		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	157½	″		
Obligatiën	4 pCt.	82¼	″	82⅜	
Pruissen, Obligatiën	4½ ″		″		
aandeelen 1854	3½ ″	209½	″		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″		″		
Dito dito	4 ″	63¾	″		
Dito Metalliek	5 ″	77 11/16	″	77 13/16	77 11/16
Dito Rente Amsterdam	5 ″	87	″	87⅛	
Dito Nationale 1854	5 ″	78 5/16	″	78½	78 5/16
Dito dito	2½ ″	39⅜	″		
Weener Bank-Aktiën	*f*	1112	″		
Dito Aand. fl. 250, 1839	″	394	″		
Dito dito 250, 1854	4 pCt	139	″		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		41½	″		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 ″		″		
Dito bij *Rothschild*	5 ″		″		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 ″	100¼	″		
Dito	3 ″	83¾	″		
Brazilien, Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″		″		
Dito 1839 van £ 100	5 ″	99⅝	″		
Dito 1843 van £ 100	4½ ″	99¼	″		
Dito 1852	4½ ″		″		
Dito 1858	4½ ″		″		
Sardinië	5 ″	99⅜	″		
Peru, Geldl. 1854	4½ ″		″		
Dito te Parijs			″		
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	16 5/16	″	17	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	5 ″	41	″	41¾	41¾
Dito Uitgestelde	2½ ″	15 3/16	″	15 9/16	15 9/16
Grenada, Obligatiën	3½ ″	20⅛	″	20¼	20¼
Dito Uitgestelde		5 13/16	″		
Mexico dito	3 ″	18 5/16	″		
N. Amer., Ph. *Hope en C.*, Lr. A	*f*		″		
Dito dito	″ B ″	880	″		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.	—	″		
Amerik. Bank-Aktiën			″		
Illinois Spoorweg-Aandeelen			″		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt	84⅞	″	85	
Louisiana	5 ″		″		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 ″		″		

Handel-Maatschappij kontant 142; Russische Spoorweg door elkander 44⅞, 45¼, 45; Hypotheek 4½ pCt. 90⅜; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 131.

De Binnenlandsche fondsen op nieuw met eenige goed geanimeerden handel. Russische mede gevraagd. Spaansche en Portugal onveranderd. Oostenrijksche flaauw. Venezuela's aanmerkelijk hooger te plaatsen.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55 11/16	2/m. Livorno	*f.* 39⅛
Zigt Idem	″ 56 5/16	″ Napels	″ 80
2/m. Bordeaux	″ 55⅞	3/m. Petersburg	″ 1.72
½/m. ″	″ 55¾	6/w. Weenen	″ 112¾
3/m. Madrid	″ 238	″ Augsburg	″ 35½
″ Cadix	″ 240	″ Frankfort	″ 99
″ Sevilla	″ 237	2/m. Hamburg	″ 35
″ Bilbao	″ 237	Zigt ″	″ 35¼
″ Lissabon	″ 41	2/m. Londen	″ 11.67½
″ Porto	″ 41	Zigt ″	″ 11.75
2/m. Genua	″ 45¾	Rotterdam	″ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 13 Dec. Rente kont. 4½ pc. 97.—, op tijd 3 pc. 73.15; Credit mobilier 985; Fr. Oost. Spoorw. 643; Spanje 1½ pc. 31, 3 pc. 43½, Rom. Leening 93.

MADRID, 11 Dec. Spanje 3 pc. 44.—, 1½ pc. 31.50.

LONDEN, 13 Dec. Cons. 97; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 20⅛; 4½ pc. Peru 93¾; 3 pc. id. 73½; 4½ pc. id. doll. bonds 79¼; Grenada uitgest. 5¾; id. werkelijke 20½; 5 pc. Venezuela 44; 2¼ pc. id. 16½; 5 pc. Port. 48½; 3 pc. Spanje 47¾; 1½ pc. id. 31⅛; Amortiz. 6¼; Coupons 10; 4½ pc Russen 103¾; 5 pc. id. 113½; 2½ pc. Holland 66¾; 4 pc. id 100½; Illinois Shares 70½; id. 7 pc. Oblig. 81½; Sardinië 90¾; Ecuador 17.

WEENEN, 13 Dec. Met. 5 pc. 84.90; Nat. 85.90, Bank-Aktiën 970; Noord-Bahn akt. 171; Credit Anst. 242; O.-Fr. Spoorw. akt. 257; Lomb. Venetiaans. 119.—; Nieuwe 101.20; Wissel op Londen 3/m. 10.18; Goud 1¼; Zilver —.

BERLIJN, 13 Dec. Stieglitz 5de serie 104⅜; 6de id. 108¾; Rusland 5 pc. 111¾; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100¼; Diskonto 5.

HAMBURG, 13 Dec. Mexikanen 4⅜, Spanje 3 pc. 40; 1½ pc. 29⅛, Rusland 5 pc. 106¾, 4½ pc. —, Vereinsbank 98½, Noord-Duits. bank 87⅛, Wissel op Londen 3/m. —.—; Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 13 Dec. Metalliek 5 pc. 81, Spanje 3 pc. 42⅜; 1½ pc. 30⅜, Wissel op Londen 117⅝, Weenen 120½, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 4.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 30,02½	a —	Pruissische	*f* 34 11/16	à —
Napelsche	″ —,—	″ —	Spaansche	″ —,—	″ —
Div. in £	″ 11,67½	″ —	Hamb. Russ.	″ 34¼	″ —
Eng. Russen	″ 11,67½	″ —	Russ. in Z. R.	″ 34⅝	″ —
Fransche	″ 55½	″ —	Polen ″ P. R.	″ —	″ —
Belgische	″ 55⅞	″ —	″ ″ Fl.	″ 27⅛	″

Nation. Metall. *f* 30.07½. Coupon Mexiko 1 Jan. 1854 *f* 14½ à 14¾.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,65 à 9,75
Oude Gerande Dukaten	″ 5,50 ″ 5,60
Wigtige Souvereinen	″ 11,65 ″ 11,75
″ Pistolen	″ 9,50 ″ 9,60
Stukken van 20 Franks	″ 9,25 ″ 9,35
Baren Goud en Speciën à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.	

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks	″ 2,33 ″ 2,36
Brabandsche Kroonen	″ 2,65 ″ 2,70
Fransche	*f* 2,70 *f* 2,75
Pruissische Daalders	″ 1,74 ″ 1,77
Zilver 1000 à 980	″ —,— ″ —,—
″ 900 ″ 700	*f* 104,20 à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 13 Dec.

Tarwe in een doen: 132, 133 ℔ b. Poolsche *f* 325, 333; 134 ℔ n. Lubecker *f* 310; 132 ℔ n. Geldersche *f* 270; 129 ℔ Groninger *f* 240 Zm.

Rogge bij partij wat lager: 123 ℔ Pruiss. *f* 190; 124 ℔ Galatz *f* 187; 117 ℔ Petersb. *f* 167; 117, 118 ℔ dito *f* 170, 176.

Garst prijshoudend: 110 ℔ Manheimer *f* 188; 103 ℔ n. Old. Winter *f* 163.

Haver zonder handel.

Boekweit als voren: 120 ℔ Holst, *f* 190.

Koolzaad: Deensch 73, 73½: Fransch 68 £. Op 9 vaten Olie te leveren: in April ek. 77½; Okt. 72; Dec. 76½ £. *Lijnzaad* in een doen: 112/13 ℔ Odessa *f* 345, 111 ℔ Besarabisch *f* 357½. *Raapolie* op 6/w. *f* 45¾; Vliegend *f* 44½; 1°. Mei ek. *f* 42¾ a 43. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 30¼; 1°. Maart ek. *f* 30¼, April *f* 30½; Mei *f* 30¾. *Hennepolie* op 6/w. *f* 36¼; Vliegend *f* 35.

SCHIEDAM, 13 Dec. Gerst. Verkocht: 132/2 ℔ Zweedsche *f* 175 3/w. — Moutwijn *f* 13,75; Jenever *f* 19,25; Amst. Proef *f* 20,50 per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling *f* 1,90 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Dec. De Groot, Jacoba Gesina, Petersburg.

HELVOET, 13 Dec. Earl of Auckland (st.), Londen.

BROUWERSHAVEN, 12 Dec. Söderberg, Constance, Batavia n. Rott.

UITGEZEILD:

HELVOET, 13 Dec. Lupcke, Helena en Anna, Hartlepool.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 13 December, in het O. Z. Heeren-Logement.

1. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Singel, LL 76; *f* 22000, *f* 4000, P. Subiese. — 2. Huis en Erve, Nieuwezijds Voorburgwal, E 510; *f* 6650, *f* 400, A. Schouten. — 3. Huis, Tuin en Erve, Singel, F 374; *f* 5750, *f* 1. — 4. Dito, als voren, F 373; *f* 4375, *f* 10; te zamen *f* 10136, *f* 1, J. W. Rademaker. — 5. Huis, Achterhuis en Erve, Lelliegracht, LL 369; *f* 10300, *f* 50, N. J. Beversen. — 6. Huis, Achterhuis, Tuin en Erf, Rozengracht, DD 465; *f* 4225, *f* 600, H. Ernst. — 7. Huis en Erve, Damrak, L 134; *f* 8500, *f* 30, Opgehouden. — 8. Huis, Achterhuis en Erve, Raamgracht, C 557; *f* 9850, *f* 50, Dito. — 9. Huis, Tuin en Erve, Oude Waal, N 65; *f* 4100, A. Jong. — 10. Huis en Erve, naast het vorige Perceel, N 66; *f* 2425, *f* 300, J. Hockhoff, Jr. — 11. Huis, Werkplaats en Erve, Haarlemmer Houttuinen, TT 88; *f* 1225, P. D. Lusink. — 12. Achterhuis en Erve, achter voorgaand Perceel, *f* 850, Denzelfden. — 13. Loods en Erve, tegenover Perceel N°. 11, TT 27; *f* 825, P. van Steeden.

Advertentiën.

(862) Het Kindje met welks geboorte wij ons d. 13en verheugden, werd ons heden door den dood o nomen.

AMSTERDAM, 14 December 1858.

J. H. VAN STADEN, E. M. J. VAN STADE geb. v. d. KOLFF

Eenige kennisgeving.

Heden overleed alhier WILHELMINA SCHEEPE Weduwe JACOBUS KLAUWERS, van de H. H. cramenten onzer heilige godsdienst voorzien, in ouderdom van ruim 82 jaren, tot diepe smart van en van hare overige kinderen, behuwd- en kleinkinder

RIJPWETERING, 11 December 1858.

In naam der famili H. KLAUWERS Past

(856)

(857) Op eene Catholijke **Institutie**, wordt vraagd een Catholijk **Hulponderwijzer**, instaat Fransche Taal, Muzijk (Piano) en zoo mogelijk Teekenen te onderwijzen. Adres onder *franco* brie met opgave van salaris en ouderdom, onder H. P aan het Bureau dezer Courant.

Een Hulponderwijzer, R. C., geëxamineerd de Hollandsche, Fr sche en Hoogduitsche talen, zag zich gaarne verpla Brieven *franco* letter C. bij den Boekhandelaar A. KOESTAL te Deventer. (8

(860) In eene kleine R. K. Parochie ten Pla Lande, bestaat tegen 1° Januarij a. s., voor iem die zich ter uitoefening van een **Handwerk** of N **ring** wil vestigen en geschiktheid bezit tot het bes len van het Orgel, gelegenheid om eenige tegemoet ming te erlangen. Wordt gevorderd bewijs van g gedrag en verzocht schriftelijk adres onder Letter aan den Boekhandelaar WAANDERS te Zwolle.

(843) De Uitgever G. B. VAN GOOR, heeft in Boekwinkels verkrijgbaar gesteld de nieuwste Woordenboeken van:

JAEGER

Nouveau Dictionnaire de Poche,

Français-Hollandais et Hollandais-Français,

EN

JAEGER

Neues Taschen-Wörterbuch,

Deutsch-Holländisch und Holländisch-Deutsch;

Elk tegen den buitengewoon goedkoopen Prijs van

Ingenaaid *f* 1.50, gebonden in geheel Linnen *f*

Deze beknopte, maar toch woordenrijke en zeer net uitgevoerde **Woordenboeken**, beva ongeveer **700** in *twee kolommen* compres doch drukte paginaas, zijn zeer volledig, en leveren dien tot groot gemak en nut voor den leerling aanwijzing van de geslachten der zelfstandige n woorden van beide talen.

Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN van de pers gekomen en wordt verzonden:

DE

VOLKS-ALMANAK

VOOR

Nederlandsche Katholieken,

in het jaar des Heeren 1859,

SAMENGESTELD DOOR

J. A. ALBERDINGK THIJM.

O. EQ. S. G. M.

Met 3 Plaatjes. Prijs 45 Cents.

De Tijdwijzer is weder bewerkt door den Wel-E Heer Past. VAN DER HORST, en eene Bijdrage to Tijdrekenkunde door den Hoog-Welgeb. Heer Jhr. W RIVECOURT.

Tot het Mengelwerk zijn bijdragen geleverd, doo

Dr W. J. F. NUYENS, GERTRUDIS C......, W. J. N VAN DEN BERGH, G. N. TEN BRINK, Pr., K. STALL EMILE SEIPGENS, L. J. STEEMS, Mr. P. VAN D A. D. S., Dr J. NOLET DE BRAUWERE VAN STEELA J. DE BUSCO, J. A. SUSANNA, S. VAN WAELE LOUIS KLIEBISCH, H. J. H. PIETERS, MICH. SMIETS J. POELHEKKE, W. E. Pr., P. VAN DER PEUD DOROTHEA, GUIDO GEZELLE, Pr., E. VAN O., J. J. KUYL, J. DYCKMANN, Pr., J. BOHL, Jcz., P. J. KOL Mr C. H., D. J. VAN MEEDEVOORT, V. E. Pr.,

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg